

AZ

✠ ALSÓZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE ✠

1900. ÉV SZEPTEMBER HÓ 4-ÉN

SÁROSPATAKON TARTOTT

ŐSZI RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

HÉZSER EMIL

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

1900.

SIMON JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA SZERENCSEN.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1900. év szeptember hó 4-én Sárospatakon tartott őszi rendes közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1900. év szept. 4-ik napján Sárospatakon Keresztury József esperes és Meczner Béla gondnok elnöklete alatt tartotta meg őszi közgyűlését.

J e l e n v o l t a k :

Zombory Gedő, Gecsey Péter, Tóth Lajos, Kónya András, Bálint Dezső, Páricsy József papi; Meczner András, Debreczeni Bertalan, Kóczán Miklós, Miklós Béla világi tanácsbírák. Bartha József, BacsKay Károly, Erdélyi József, Farkas Lajos, Hazay Béla, Fürjész Tamás, Hubay József, Kenyeressy Árpád, Kun Miklós, Pálóczy József, Sarkady N. Antal, Szánthó István, Székely Imre, Szöllössy József, Török István lelkészek. Bartha Gyula, Danyi József, Melko István segédlelkészek. Buza János a sárospataki, Csécsi Nagy Pál a vámosujfalusi, Liszkay István és Sáray Pál a toicsvai, Tóth János a kenézlői, Apjok János a monoki egyházak képviselői. Radácsy György egyházkerületi főjegyző. Hézsér Emil egyházi főjegyző, Vitányi Bertalan világi főjegyző, Zitás Bertalan egyházi al-, dr. Finkey Ferencz, dr. Kovács Gábor világi aljegyzők.

1. *Keresztury József* esperes buzgó imádságban kérvén tanácskozásunkra az isteni kegyelem mindent megvilágító és megszentelő erejét, *Meczner Béla* gondnok pedig szívélyesen üdvözölvén a gyűlés tagjait,

a gyűlést megnyitottnak nyilvánította.

2. Elnöklő gondnok meleg szavakban emlékezik meg az isteni gondviselésnek ama kitüntető kegyelméről melyben egyházkerületünk köztiszteletben és szeretetben álló apostoli lelkületű főpapja méltóságos és főtiszteletű Kun Bertalan püspök urat részesítette, a midőn megengedte érnie, hogy lelkészi mű-

ködésének hatvanadik évfordulóját oly kiváló munkabíró erőben és szellemi elevenségben érhetette meg, hogy egyházkerületünk sőt egyetemes magyar protestáns egyházunk kormányát maiglan is kipróbált ügyszeretetével, buzgóságával és lelkesültségével vezetheti; indítványozza: hogy az egyházmegye üdvözlő táviratban adjon kifejezést iránta táplált, el nem évülhető tiszteletének és szeretetének.

Egyházmegyei közgyűlés, a tett indítvány alapján, örömmel ragadja meg e kiváló alkalmat, hogy szeretett agg főpásztora előtt hódolatát a következő táviratilag küldött üdvözlésben fejezze ki: „Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye hódoló tisztelettel üdvözli Főtisztelendőségedet, papiságának hatvanadik évfordulója alkalmából s kívánja: hogy a magyar kálvinista egyház javára és dicsőségére az isteni gondviselés szeretett püspökünket még sokáig éltesse és tartsa meg. Meczner gondnok, Keresztury esperes.“

3. Az egyházak képviselőinek megbízó levelei felolvastatván,

a megjelentek igazoltatnak.

4. F. évi szept. 3-án tartandó s papszenteléssel egybekötött egyházkerületi közgyűlésre képviselőül megválasztottak:

Egyházi részről: *Tóth Lajos, Kónya Endre, Bálint Dezső*, világi részről: *Meczner András, Kóczán Miklós, Miklós Béla*.

5. Báró Vay Sándor tanácsbíró jelenti, hogy elfoglaltatása miatt nem jelenhet meg a gyűlésen.

Tudomásul vétetett.

6. Melko István, Danyi József, Bartha Gyula segédlelkészek okmányait bemutatván,

az egyházmegyébe bekebeleztettek.

7. *Szücs Ferencz* okleveles tanító okmányait bemutatván, a monoki egyház tanítói állásába beerősített.

8. *Meczner Béla* gondnok jelenti, hogy egészségi állapota nem engedi meg az őszi egyházkerületi gyűlésen való megjelenését.

E. m. közgyűlés midőn sajnálattal értesül a gondnok ur gyengélkedéséről, báró *Vay Sándor* ta-

nácsbirót bizza meg azzal, hogy e.-megyénk világi elnökét az egyházkerületi közgyűlésen helyettesítse.

9. A segélyosztó bizottság tagjaiul a két elnökön kívül megválasztottak:

Egyházi részről: *Tóth Lajos, Gecsey Péter, Kónya András, Bálint Dezső, Hézsér Emil*; világi részről: *Szinyey Gerzson, Meczner András, Debreczenyi Bertalan, Miklós Béla, dr. Finkey Ferencz.*

10. A számnevőszék tagjaiul megválasztottak *Meczner Béla* gondnok elnöklete alatt:

A megyészoói járásba: *Kónya András*, a tállyai járásba: *Hézsér Emil*, a pataki járásba: *Bálint Dezső*, a szentesi járásba: *Farkas Lajos*, a cigándi járásba: *Ölbey János*. Jegyző: *dr. Finkey Ferencz.*

11. Időszaki bíróság tagjaiul megválasztottak:

Egyházi rendes tagokul: *Bálint Dezső, Páricsy József*, világi rendes tagul: *Meczner András*, egyházi póttagul: *Gecsey Péter*, világi póttagokul: *Szinyey Gerzson* és *Debreczenyi Bertalan* tanácsbírák.

12. A vámosujfalusi egyház a lelkészi hivatal díjlevelét három példányban beterjeszti megerősítés végett.

A beterjesztett díjlevel a régibb díjleveltől annyiban tér el, hogy csekély értékű szolgálmányok lettek eltörölve s ezek kárpótlásául a „személypénz“-t évenként mintegy 50 koronával emelték, így a változtatás a díjlevel előnyére szolgál, miért is a díjlevel azon feltétel alatt hagyatik jóvá, hogy annak 8-ik pontja következő módosítással láttassék el: „az illeték-egyenértéki adó kivételével“, s ily értelemben terjesztessenek fel a díjlevelek a főtiszt. Egyházkerülethez megerősítés végett.

13. Tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 13-ik pontja szerint a lukai egyházhoz tartozó zsellérek egyházi adózási ügyének lehető rendezése céljából egyh. m. közgyűlés egy bizottságot küld ki. — Ezen bizottság, — az egyháztanács és érdekelt zsellérek képviselőtének jelenlétében új adókulcsot állapított meg, a melyet az egyh. megyei közgyűlés elé megerősítés végett most be is terjeszt.

Egyházmegyei közgyűlés a bizottság intézkedését tudomásul veszi, szigoruan utasítja az egyház presbitériumát, hogy az egyezségileg megállapított új adókulcs alapján szerkesztett új díjlevelet, 3 példányban kiállítván : megerősítés végett az esperesi hivatalhoz, haladéktalanul terjessze be.

14. Tavaszi közgyűlés jkönyvének 15. sz. határozatával utasított a zombori egyház előjárósága, hogy az iskola építésre vonatkozó költségvetését és tervrajzát felülvizsgálat és jóváhagyás végett a tanfelügyelőséghez terjessze be s annak megtörténtéről az esperesi hivatalnak tegyen jelentést. A jelentés az esperesi hivatalhoz beadatott, melyben jelezve van, hogy az iskola építése megkezdett.

A jelentést az egyh. megyei közgyűlés tudomásul veszi s az építkezés bevégezéséről majdan az egyházlátogató küldöttség ad jelentést.

15. Tavaszi közgyűlésünk, 16. számú határozatával utasította a *visi* egyház előjáróságát, hogy *Kajdi Menyhért* visi lakostól, magtári tartozását, a községi bíróság útján hajtassa be.

Miután ez ügyben végleges határozat ez időszereint nem hozható : megbizatik az egyház látogató küldöttség, hogy ezt az ügyet tegye vizsgálat tárgyává s a békés egyezséget kísérelje meg s arról a tavaszi gyűlés alkalmával írásbeli előterjesztést tegyen,

16. Tavaszi közgyűlés jkönyvének 38. sz. a. hozott határozata szerint a leleszi egyház előjárósága arra utasított, hogy a templom helyre vonatkozó okmányokat az egyh. m. ügyhez terjessze be, hogy a telekkönyvi átíratát — a tényleges birtoklás alapján — eszközölhesse.

Ennek folytán egyh. m. ügyész jelenti, hogy az okmányokat kezéhez kapván : az átíratás iránti kérvényt beadta.

Ügyész jelentése tudomásul vétetik.

17. Zombory Gedő megyasszói lelkész s egyh. m. thiró jelenti, hogy a tavaszi közgyűlés jkönyvének 49. sz. pontja értelmében azzal bizatván meg, hogy a megyasszói egyháztanácsal egyetértőleg vigye keresztül a kévés életnek szemes étellel való megváltását, — megbizatásának eleget tett s az egyházi tiszviselők rövidsége nélkül elintéztetett.

Egyh. megyei közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s felhívja a megyaszói egyház presbitériumát, hogy a megváltozott díjlevelet megerősítés végett az egyh. megyei közgyűléshez terjessze be.

18. Tavaszi közgyűlés, 20-ik sz. a. hozott jkönyvi határozattal megbizta az egyh. m. ügyészt, hogy az ott említett ügyet békés uton igyekezzék elintézni.

Egyh. m. ügyész jelentése szerint Szekeres István t.-luczi ügyvéd és a t.-luczi egyház gondnoka között felmerült tartozási ügy békés uton elintézhető nem lévén : az t.-luczi egyház érdekét ezen ügyben rendes per útján fogja megvédeni.

19. Tóth Lajos és Kóczán Miklós egyh. m. tanácsbíró a gesztelyi egyházba kiküldettek, hogy az ott szükségessé vált templom építés tervét és költségvetését felülvizsgálván és helybenhagyván : az építkezés megkezdésére az engedélyt az egyh. megye nevében adják meg s megbizatusuk eredményéről tegyenek jelentést.

Kiküldött bizottság jelenti, hogy a templomi alapkő ünnepélyesen letétetvén : az építkezés folyamatban van s a templom építése már annyira előhaladt, hogy az a szerződésben kikötött időre fel is építtetik.

Egyh. m. közgyűlés az egyh. megyei kiküldöttek jelentését örvendetes tudomásul veszi.

20: A lukai lelkész szükösitári illetménye — az egyh. megyei küldöttség által — 50 koronában állapittatott meg.

Egyh. m. közgyűlés a küldöttség javaslatát elfogadja s kimondja, hogy a lukai lelkész a szükösi tár részére 50 koronát fizessen be az egyház kerületi pénztárba,

21. A kistárkányi egyház lelkésze és két aláíró azon kérést terjeszti az egyh. m. közgyűléshez, hogy 796 frt. 29 kr. „Orgona alap“ czimen kezelt töke pénz, mely a nagytárkányi társas egyházzal közös: a most építeni szándékoltt paplak építési költségeire fordittassék oly utasítással, hogy az elköltött összeget ugy a kis, mint a nagytárkányi egyház visszatéríteni köteles legyen ; de ezen visszatérített összeg aztán mindkét egyház által külön kezeltessék.

A beadott kérvény ugy alakilag mint érdemileg elutasittatik. — Alakilag azért, mert a beadványnál az előirt feltételek mellözve vannak, — érdemileg azért, mivel az egyh. megyei közgyűlés nem tartja magát illetékesnek ezen kérelem megadására.

22. Elnöklő esperes részvétellel hozza az e.-megyei közgyűlés tudomására, hogy egyházmegyénkből az Ur szőlőinek munkásai közül Kovács István vámosujfalusi és Lábos István b.-halászi lelkészeket elszólította a halál.

A pályáját megfutott elaggott pásztornak s az élet delén állott ifju lelkésztársnak legyen csendes legyen békés pihenése. Emléküket jegyzőkönyvünk lapjai őrzik meg.

23. A hodrogolaszi egyház temploma javítását tervbe vévén, beterjeszti a szakértői költségvetést s bármely tárból segélyt kér.

E. m. közgyűlésünk a költségvetést megerősíti, kérvénye a domestikai segélyek elbirálásánál figyelembe fog vétetni.

24. Borcsik János b.-olaszi tanító természetben teljesített fizetéseit készpénz fizetésre kívánja átváltoztatni.

Miután az ily természetü ügyek az egyházak autonom jogkörébe tartoznak, az egyházmegye elutasítja kérelmét.

25. Olvastatott a bacskai lelkész missziói működéséről szóló jelentés.

Tudomásul vétetett. A főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez a jelentés felterjesztendő. Az egyházlátogatók pedig utasittatnak, hogy a missziói körök lelki gondozásáról és meglátogatásáról vezetett naplókat tüzetesen vizsgálják át s tapasztalataik eredményéről kimerítő jelentést tegyenek.

26. Olvastatott Székely Imre kisdobszai lelkész kérvénye, melyben a lelkészi javadalom állami segélyének ujából leendő megállapítását kérelmezi.

A kérvény elbirálás végett felterjesztetik a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez.

27. Tavaszai e. m. gyűlésenk 14. sz. jkvi pontjával meg-

bizta e. m. ügyészt, hogy a *láczaei egyház* és Pirigy István között adás-vételi szerződési ügyben a szükséges intézkedéseket tegye meg.

E. m. ügyész jelenti, hogy Pirigy István ellen a pert megindította.

28. Tavaszi e. m. közgyűlésünk utasította a *vámosujfalu*si egyház előjáróságát, hogy 321 korona 54 fillérről szóló takarékpénztári könyvecskéje oly záradékkal láttassék el, mely szerint a betéti összeg az egyházmegyei hatóság beleegyezése nélkül se megcsonkítható, se kivehető ne legyen.

Miután az előjáróság e meghagyásnak nem tett eleget, újból szigoruan utasittatik arra, jelentése tavaszi közgyűlésünkre bevértván.

29. Tavaszi e. megyei gyűlésünk 69. és 93. sz. jkvi pontjaival a *tolcsvai* egyház zilált ügyeinek megvizsgálására s rendbeszedésére Gecsey Péter és Debreczeni Bertalan tanácsbírákat küldötte ki, kik eljárásukról a következő jelentést terjesztik az e. m. közgyűlés elé:

Alólírott egyházmegyei küldöttség a tolcsvai egyházban, megjelenvén s kijövetelünk célját a jelen lévő presbitérium előtt megmagyarázván, az egyházmegye jegyzőkönyveiben megjelölt vizsgálatot a következőleg fogatosítottuk.

1, Az egyház vagyoni ügyeit tettük vizsgálat tárgyává. Az egyháztanács bejelentette, hogy az egyház értékeit, urvacsorai edényeit és terítőit magába foglaló tartályt elkészíttette. Jelesül készíttetett egy majdnem 2 meter magas. kéttelé nyíló szekrényt, a melynek alsó részében lesznek elhelyezendők a szent edények és terítők és ugyanit lesz elhelyezve a pénztár, kettős kulccsal ellátva, a felső része pedig, — tekintettel az egyházkerületileg elrendelt paróchialis könyvtárra is, — könyvtár gyanánt fog szolgálni. Ez a szekrény jelenleg a templomban van elhelyezve, azért mert a lelkész Ur annak a lelkész lakon való elhelyezését megtagadta.

Utasította küldöttség az egyház gondnokot, hogy a küldöttség által is megtekintett szekrényt a lelkészlakra hozassa föl és azt ott alkalmas helyen helyezze el és a templomban elhelyezett szent edényeket s egyéb értéktárgyakat haladéktalanul abba helyezze el.

Az egyház ingó és ingatlan vagyonának pontos leltára még mind ez ideig nem készülvén el: utasította a küldöttség az egyház gondnokot és a presbitériumot a leltár megkészítésére, mely leltárt, elkészítés után, egy újabb határidőben a küldöttség fölül fog vizsgálni.

Ez után az egyház tőkepénzeit vizsgáltuk meg. Van az egyháznak az 1899. deczember 31-ig állapot szerint:

Közpénztári tőkéje	1211	frt.	38	kr.
ennek kamathátraléka, melyben a betét- könyvek kamatai is bentfoglaltatnak	121	frt.	11	kr.
Alapítványi tőkéje	4657	„	88	„
ennek kamata	116	frt.	54	kr.
Összes tőke	5869	„	26	„

Ezekről a betéti könyvek és kötelezvények fölmutattatván, azok rendben találtattak.

A közpénztári tőkék közé nem volt bevezetve Ráskai Józsefnek egy 1897. szept. 12-én kelt, 19 forint 16 krról szóló kötelezvénye, mely összeg a nevezettnek gondnoki számadásból maradt pénztári maradványáról van kiállítva. Utasítottuk az egyh. gondnokát, hogy ezen 19 frt. 16 krt. a folyó évi tőkekimutásba vezesse be.

Nem volt még bevezetve a tőkék közé az eladott Pető parlag vételárából származott 2110 kor. (1055 frt.) szóló kötelezvény azért, mert ezt a vevő: Adrányi Kálmán, a folyó 1900. évi január elsején állította ki, mely összeg az alapítványi tőkék közé ennél fogva a folyó évben fog bevezettetni.

Ezen két tőke hozzáadásával az egyház összes köz- és alapítványi tőkéje 6943 frt. 42 krajczárban állapított meg.

Bejelenti egyháztanács, hogy a kötvényeken lévő összes követelések az adósoknak felmondattak és be fognak hajtatni s aztán takarékpénztárilag kezeltetni, — aminek oka egyrészlől a nagyobb biztonság, — más részről, hogy így tőkekamat adóval az egyház nem terheltetik és a kamatos kamatot nem veszíti el.

Küldöttség a presbitérium ezen eljárását annyival inkább helyeselte, mert a tolcsvai takarékpénztár az egyháznak 5% kamatot ad.

Átérve a Csöke Szemere Amália újabb 1050 frt. alapít-

ványi tőkéje ügyére, annak állapotát a következőleg hoztuk tisztába : A Csöke Szemere Amália alapítványa befolyt 1899. nov. 3-án és akkor betétetett a tolcsvai takarékpénztárba a 275. számú betétkönyvre. Abból november 17-én kifizettetett 105 frt. illeték, így az alapítvány 945 forintot tesz. Ámde az egyháznak az alapítvány megszerzésére fordított és a közpénztári számadásokban évről évre elszámolt költsége a 45 forintot meghaladja. Így tehát ezen 45 frt. levonásával az alapítvány összeget 900 forintban állapítottuk meg.

Ezen alapítvány célja, — miután a végrendelet az egyh. kezében még ma sincs, — a presbitérium előtt ismeretlen.

A presbitérium ennél fogva ezen összeget a közpénztári tőkái közé vezette be és ott számolta el. Azonban az egyház temploma, kerítései romban voltak, ebből az alapítványi, itt közpénztárilag kezelt tőkéből, a templom tetőzetének, a kerítéseknek és egyéb melléképületek tetőzetének rendbehozására, az 1899. évben már kivett 500 forintot és a folyó évben kivette és illetve kiveszi a többi egész összeget ; úgy gondolkozván, hogy a Csöke Szemere Amália emlékét legjobban megőrzi akkor, ha az ő alapítványán a templomát hozza rendes karba.

Minthogy az alapítványi összeg az egyházmegye határozata szerint is, — de meg a dolog természete szerint is megőrzendő és el nem költhető ; a templom és épületek rendbehozása pedig a közpénztár terhe : utasítottuk a presbitériumot, hogy a közpénztár tőkéiből 900 forintot, — mint Csöke Szemere Amália alapítványi tőkét külön betétkönyvön helyezzen el, a melyre a presbitérium magát kötelezte,

Constatáltuk, mint ez már fennebb is említettett, hogy a Pető pallag eladási ára teljesen befolyt olyan módon, hogy annak 1605 frt. vételárból 550 frt. takarékpénztárban van, 1055 frtról pedig Adriányi Kálmán ur adott szabályszerűen kiállított és 6%-kal kamatozó kötelezvényt.

Az egyházmegyei jegyzőkönyv utasítása szerint átvizsgáltuk 1899. évi gondnoki számadást. Az 1899. évben a számadást két gondnok vezette és a számvevő szék által emelt kifogások onnan származtak, hogy a volt gondnok Ónodi György számadása egyes tételeit helytelen címeken vezette be számadásába.

Átvizsgálván a számadást, a presbitérium az új gondnok

és a volt gondnoktól nyert felvilágosítás után a számadást elfogadtuk. Az új gondnok Somogyi Imre számadásának felvilágosításául megjegyezzük, hogy az Ónodi Györgynél pénztármaradványként szereplő 35 frt. 70 kr. a Somogyi Imre számadásában 9. tétel alatt feltüntetett 25 forint 69 krral és a 3. tétel alatt tandíj czimén kitüntetett 28 forintban szereplő 10 frt. 1 krral van kifizetve, mint az az ellennyugtákból kitűnik.

Hogy a kihelyezett tőkék után a kamatok nem rendesen folynak be, e tekintetben intézkedés szüksége fenn nem forog miután a fennebbiek szerint az összes kötvény követelések behajthatnak.

Az egyház anyagi zavarainak legnagyobb oka az, hogy az egyház évi bevételei a kiadásokat nemfedezik.

Hozzávetőleges számításal az egyház évi rendes szükséglete 887 frt. Ezzel szemben a rendes bevételek hozzávetőleg 580 frtra mennek, így tehát körülbelöl 300 frt. a fedezetlen összeg.

A Főtiszteletű egyházkerület az 1897. évi őszi közgyűlése jegyzőkönyvének 101. számú pontjában a tolcsvai egyháznak 100 frt. évi segélyt szavazott meg, a mi azonban már az 1899. évre sem adatott ki. Fölkéri a presbitérium az egyházmegyét, hogy ezen megszavazott évi segély folyósítását kieszközölni méltóztassék. Küldöttség pedig fölhivja a presbitériumot az ediginél nagyobb áldozatkésziségre.

Az egyházmegye jegyzőkönyvében érintett szőlőbetelepitéstől az egyháztanács ez idő szerint eláll és azt jobb időkre halasztja.

A presbiterium elhatározta, hogy hétköznapon reggel hét órakor fognak harangozni nyári időben és ebbe a lelkész Ur is beleegyezik, ez által el fog enyészni azon panasz, hogy a hivek hétköznapon nem látogatják az isteni tiszteletet.

A mi a lelkész és tanítónő közötti viszályt illeti, a presbiterium előtt a lelkész és tanítónő kibékültek.

A presbiterium azon panasza, hogy a lelkész a temetőt jogtalanul használja, tárgytalan.

Ezzel a küldöttség eljárása befejeztetvén, a jegyzőkönyv aláíratott.

Gecsey Péter:
Debreczeni Bertalan.

Közgyűlés a küldöttség jelentését egész terjedelmében tudomásul veszi, a küldöttek intézkedését elfogadja és jóváhagyja, a főt. Egyházkerület 1897. évi őszi közgyűlésének 101. sz. jkvi pontjában a tolcsvai egyháznak megszavazott évi 100 frt segély kiutalása, illetőleg folyósítása iránt pedig megkeresi a főt. Egyházkerületet. A főt. Egyházkerület ugyanis 1897-ben a „tolcsvai gyülekezetnek“ ajánlotta fel az évi segedelmet, hogy a gyülekezet a papi fizetést előteremthesse, a kongrua megállapításakor azonban ez a 100 frt segély a lelkész bevételei közé soroztatott s ennek beszámításával lett jövedelme s ennek állami kiegészítése kiszámítva. Miután pedig a főt. Egyházkerület oly helyeken, a hol a lelkész kongruát kap, megtagadta a további segélyt, a tolcsvai gyülekezetre hárult ismét az Egyházkerület által felajánlott 100 frt előállítására. Tekintettel tehát a tolcsvai gyülekezet szegénységére s arra, hogy az egyház a küldöttség jelentése szerint is nem képes kiadásait jövedelméből fedezni, sőt évenként 300 frt deficizzel kell zárnia számadásait; egyházmegyei közgyűlésünk mély tisztelettel felkéri a főtiszt. Egyházkerületet, hogy miután azon szerencsétlen állapotok, melyeknek valóságát maga a főt. Egyházkerület elismerte 1897-ben, még mindig fennállanak a tolcsvai egyházban s miután az egyház a maga erejéből csakugyan nem képes fenntartani magát, kegyeskedjék a 100 frt, már egyszer megajánlott, évi segélyt a hollandi tár jövedelméből ismét folyóvá tenni, hogy a főt. Egyházkerület által is elérni óhajtott cél, t. i. a tolcsvai egyház megmenetése tényleg elérhető legyen.

30. A tavaszi e. m. közgyűlés meghagyta a *visi* egyház gondnokának, hogy a templomépítésből fennmaradt 2000 frt tartozásuk után az esedékes kamatot fizesse ki. Lelkész jelenti, hogy a gondnok ezen meghagyásnak eleget tett.

Tudomásul vétetik.

31. Tavaszi e. m. közgyűlésünk 83. sz. jkvi határozatával utasította a *tállyai* egyház előjáróságát, hogy az egyházi adóhátrálékok behajtása iránt a községi előjáróságot keresse

meg. Lelkész jelenti, hogy a községi előljáróság ez év végéig a behajtás eszközlését megígérte.

Tudomásul vétetik s ez ügy továbbra is függőben tartatik.

33. Tóth Lajos és Szinyey Gerzson tanácsbírák jelentik: hogy a tavaszi e. m. gyűlés 84. jkvi pnntjában kapott azon megbízatásnak, hogy a *szerencsi* egyházba kimenjenek, az adóhátrálékok ügyét ott rendezzék, nem felelhettek meg, mert e megbízatásukról későn nyertek értesülést s így csak ezután tehetnek eleget a megbízatásnak.

Tudomásul vétetik s a kiküldöttek jelentése tavaszi közgyűlésünkre váratik be.

33. A *mádi* egyház szegényházának ügyében *dr. Kovács Gábor* v. aljegyző küldetett ki.

Jelentését tavaszi e. m. gyűlésünkhöz fogja be-terjeszteni.

34. A *taktakenézi* egyház a tavaszi e. m. gyűlés 91. sz. jkvi határozatában foglalt azon meghagyásnak, hogy a lelkész-tanítói hivatal után jogtalanul követelt tanítói nyugdíj törlése iránt a nm. Ministeriumhoz június 1-ig kérvényt adjon be, maig sem tett eleget. Gecsey Péter tanácsbíró azon megbízatásnak, hogy ezen ügyben a helyszínére kimelve intézkedjék, a közlekedési akadályok miatt nem felelhetett meg.

E. m. gyűlés a hivatkozott határozat végrehajtására *Zitás Bertalan* e. m. aljegyzőt küldi ki.

35. Olvastatott a *vámosujfalusi* egyház presbitereinek és tagjainak kérelme, melyben tervbe vett építkezéseik megkönnyítésére azt kéri, hogy néhány évig a megürült lelkészi állomás ne töltsék be, hanem káplántanító rendeltessék be egyházukba, az így megtakarított jövedelmet pedig építkezésekre fordíthassák.

Miután ezen kérelem teljesítése egyházi szabályokba ütközik s éppen a v.-ujfalusi egyház érdeke is azt kívánja, hogy mielőbb vezető kerüljön a pástör nélkül maradt nyáj élére, e. m. közgyűlésünk a kérelmet nem teljesítheti, hanem felkéri nt. Esperes urat, hogy a lelkészválasztást V.-ujfaluba minél előbb rendelje el.

36. Olvastatott Hanzéli Jánosné szül. Kovács Piroska, mint Kovács János vámosujfalusi lelkész gyermekének kérvénye, melyben szegénységére, elhagyatottságára és két gyermekére való tekintettel azt kéri, hogy a lelkészlakon uj évig lakhassék és az 1900-iki lelkészi fizetés felerésze neki és gyermekeinek engedessék át.

Habár a kérelem teljesítése egyházi szabályokba ütközik s így annak az e. m. közgyűlés eleget nem tehet, mindazáltal az e. m. közgyűlés méltányolva a szegény papi árva szánandó helyzetét s tekintettel arra, hogy a v.-ujfalusi egyház jövedelme azon időről, míg a lelkészi állás be nem töltetik, az egyházkerületi szükösi tárat illeti, e. m. közgyűlés azon kérelemmel terjeszti fel folyamodó kérvényét a főt. egyházkerületi közgyűléshez, hogy a folyamodó számára a szükösi tárba e czimen befolyó összegből valami segélyt utalványozni kegyeskedjék.

37. Tavaszi közgyűlésünk 36. sz. határozatával kiküldött bizottság jeleni a királyhelmecki egyházból, hogy Pataki István volt gondnok terhére felderített 71 frt. 45 kr. el nem számolt követelés eredetét vizsgálat tárgyává tevén arról győződött meg, hogy ezen hátrálék onnan származott melyszerint Patakai I. gondnokságának idején az egyházi adó beszédésekor az olyan egyházi adózónak is ki tartozását csak részben fizette ki, az adókönyvébe nem jegyezte be az általa felvett adó összegét, hanem csak annyit jegyzett be, hogy „kifizette“. Minek következtében kétségtelen, hogy azon 71 frt. 45 krból mely Pataki István terhére iratott, még jelentékeny összeg mai napig is az egyes adózó feleknél van. Miért is a presbiterium ezt a felületes eljárásból származott hibát akként kívánta rendezni, hogy a csak részletében befizetett de egészben nyugtázott összegek közötti különbözetet, volt gondnok szedje be s f. évi november 1-ig 20 frtot az egyház pénztárába fizessen be.

Egyházmegyei közgyűlés kiküldött bizottság eljárását jóváhagyja s rendelkezését határozati erőre emeli,

38. Tavaszi közgyűlésünk 43. sz. a. határozatával utasította a királyhelmecki egyház előljáróságát, hogy az egyház ingó és ingatlan javainak részletes leltárát készítse el.

A királyhelmecezi egyházba kihüldött bizottságon jelentését, hogy a leltár jelenlétükben felvéte-tett, e. m. közgyűlésünk tudomásul veszi.

39. Tavaszi közgyűlésünk 44. sz. határozatával a királyhelmecezi egyházba kiküldött bizottság jelenti, hogy az egyházi tanács az 1898 évi gondnoki számadás tisztázása céljából az egyházmegye utasításának megfelelőleg egy bizottságot nevezett ki, az egyházi adókönyvecskék beszédésére. Ez a bizottság azonban azt a jelentést terjesztette az egyháztanács elé, hogy sok helyről egyáltalán lehetetlen beszerezni az adókönyvecskéket, így azokat a gondnoki naplókkal nem lehet összehasonlítani. Az egyházmegye által kiküldött bizottság úgy véli, hogy a feltüntetett 66 frt. 27 kr. tulkiadás, beszédett de el nem számolt és be nem könyvelt régi hátrálások beszédéséből állott elő. De miután az egyházi tanács kijelentette, hogy az ügy tisztába hozatalára teljesen képtelen, kiküldött bizottság által arra kéri az egyházmegyét, hogy fogadja el a gondnoknak azt az ajánlatát melyszerint ők a számadás szerinti tulkiadásnak az egyház által eszközöndő visszatérítéséről lemondanak, de viszont az egyház sem támasszon velök szemben, ezen számadásra vonatkozólag semmiféle követelést.

Egyházmegyei közgyűlés a beadott jelentés alapján határozatilag kimondja, hogy miután az 1898-iki gondnoki számadás mulasztásból számozott tévedését az egyházközség előjárósága képtelen felderíteni, ezuttal a gondnokot felmenti az ellene támasztott követelés és kötelezettség alól; azonban szigoruan meghagyja a presbyteriumnak, hogy jövőben úgy a számadások megvizsgálása, mint az egyház anyagi dolgai feletti örködésben nagyobb éberséget és alapos-ságot tanusítson, mert különben, hasonló dolgok felmerülése esetén a gondnokkal együtt az egész egyházi előjáróságof fogja felelősségre vonni, esetleg elmarasztalni.

40. A karosi egyház beterjeszti a Gróf Nádasdy Ferencz budapesti lakos és Báró Sennyey Miklós páczini lakos mint eladók a karosi ev. ref. egyház mint vevők között kötött adásvételi szerződést melynek értelmében a karosi egyház nevezett birtokosoktól megveszi a karosi 55 sz. tjkvben 2 sor 476 és

3 sor 477 hrsz. alatti mintegy 32 hold területű szántóföldet 8054 (nyolcezerötvennégy) korona vételárért ; kéri az egyházmegyét az adásvételi ügylet megerősítésére ; valamint engedélyt kér arra, hogy a karosi leányegyháznak a tanítói föld kisajátításából származott 379 frt. 80 kr. alapítvány gyanánt kezelt tőkéjét is befektethesse a jelzett földbirtok vételárának törlesztésébe.

Egyházmegyei közgyűlés, amennyiben a vételt az egyházra nézve előnyösnek tekintí, jóváhagyását adja az adásvételi ügylet megkötéséhez s az erről szóló okmányt megerősítés végett a főtsízt. egyházkerületi közgyűléshez terjeszti fel s ezuttal megengedi, hogy a tanítói alap gyanánt kezelt 379 frt 80 kr, tőke s esetleges járulékaival a vételárba befektettessék ; ugy azonban, hogy a megvásárolt földbirtokból a befektetett értéknek megfelelő birtokrész a tanító használatába adassék át.

11. Tárgyalás alá vétetett a tavaszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 61. sz. a. foglalt határozata, mely az egyházmegyékhez teszi át vélemény nyilvánítás végett a miskolci főleánynövelde magasabb fokra emelését czélzó indítványt és tervezetet.

Egyházmegyei közgyűlésünk örömmel üdvözli az egyházkerületet a növevelés ügye fejlesztésének s fokonkint magasabb és magasabb színvonalra emelésének nemes törekvésében, miértis az emlékirat azon tervezetét, mely a tovább fejlesztés pénzügyi alapjai gyanánt több különböző természetű forrásokat jelöl meg, olyanokul tekintí — az első pont alatt foglaltak kihagyásával — melyeknek igénybevételel és ügyes kihasználásával, a nemes czél elérhető leend. Egyuttal legbensőbbben óhajtja, hogy a főtsízt. egyházkerületi közgyűlés minden habozás nélkül mielőbb tegyen lépéseket a szükségelt alap előteremtésére s mihelyt a felmerülendő szükségletek fedezete biztosítva van, az 5-ik és 6-ik osztályt azonnal állíttassa fel, sőt ezzel kapcsolatban a leányiskolai nevelés betetőzése gyanánt a tanítónő-képző intézetet is mielőbb egész lélekkel óhajtana megnyitva látni ; ugy azon-

ban, hogy a tervbe vett továbbfejlesztés a különben is tulleterhelt egyházakra és lelkészekre újabb áldozathozatal kötelezettségét ne rója.

12. Tavaszi e. ker. gyűlés 25. sz. a. határozatában a konvent felhívása alapján felszólítja az egyházmegyét, hogy a maguk körében kövessenek el minden lehetőt, a közalapi járulékok es ajánlatok fokozására.

E. m. közgyűlés megbizza az esperesi hivatalt, hogy körlevélben hívja fel az egyházak presbyteriumát a nemes célú intézmény fokozottabb támogatására s arra, hogy az öt évi átalány megállapításánál ne csak a minimális 5 kr. fejenkénti terbet, de a hívek általános teherviselési képességét is vegyék tekintetbe, amnyival is inkább, mivel ez által az egyetemes ev. ref. egyháznak tesznek jó szolgálatot.

13. Tavaszi e. ker. gyűlés 26. sz. határozatával ugyan csak az egyetemes konvent felhívása alapján utasítja az egyházmegyei hatóságokat, hogy a közalapi segélyekből vagy a papi javadalmakat kiegészítő állami segélyekből a papi özvegy-árva gyámügyi hátralékokat az egyes lelkészekről előzetesen vonják le s a földhitelintézethez küldjék be.

Ezen rendelkezés végrehajtására az esperes figyelme felhivatik.

14. Olvastatott Bartha József vissi lelkész kérvénye melyben kongruája leszállíttatása miatt bármely tárból segélyt kér.

Kérvénye a domesztikai segélyek tárgyalásánál fog figyelembe vétetni.

15. Olvastatott Órás Károly állami népiskolai tanítónak mint a mádi ev. ref. egyház énekvezérének beadványa, melyben sérelem gyanánt adja elő, hogy egy temetés a kalmával a mádi szőlőművesekből alakult egyházi énekkar az ő tiltakozása ellenére és részvétele nélkül szerepelt; ezzel kapcsolatban a mádi egyháztanács kérvénye, melyben a „szőlőműves társulat“ kebelében alakult egyházi énekkarnak mint a mádi ev. ref. egyház céljaira működő testületnek lételet, az egyházmegye tudomására kívánja hozni.

Amennyiben az egyházi énekkarok felállítása s azok szereplési es jogkörének megállapítása az egyes

egyházak autonóm jogkörébe tartozik, ennek folytán az énekkarnak sérelmesnek vélt szereplése, valamint az énekkar egyházi jellegének megállapítása felett az egyházi tanács van jogosítva határozatot hozni.

16. Esperes ur jelenti, hogy tavaszi közgyűlésünk 18. sz. rendelkezésének megfelelőleg Sarkadi Antalt a kenézlői lelkészi állomásba behelyezte.

Tudomásul vétetik.

17. Olvastatott Bartha József visi ev. ref. lelkész kérvénye, melyben lelkészi fizetését a beállott változások folytán újból 600 forintig kéri kiegészíttetni.

Kérelme nem teljesíthető.

18. Szomatori volt gondnok tartozása ügyében jelentette, hogy az birői uton behajtatott.

Tudomásul vétetett.

19. Az egyházlátogató küldöttség eljárását szabályozó s a kiküldött bizottság által megkészített tervezet felülvizsgálása és jóváhagyása

az összeülendő segélyosztó bizottságra ruháztatik s ezuttal ezen bizottság felhatalmazást nyer arra, hogy megállapodása esetén a látogatási szabályzatot a kiküldendő egyházlátogatók részére készítse el.

20. Leleszi faiskola birtoklásának ügye.

Elintézés végett az e.-megyei ügyésznek adatott át.

21. Egyházlátogatókul kiküldettek :

1. a *tállyai* járásba : Gecsey Péter tanácsbíró, Pálóczy József mádi lelkész.

2. a *megyaszói* járásba : Kónya András tanácsbíró, Szöllössy József erdőbényei lelkész.

3. a *sárospataki* járásba : Páricsy József tanácsbíró, Ölbey János nagyrozvágyi lelkész.

4. a *zigándi* járásba Bálint Dezső tanácsbíró, Bartha József visi lelkész.

5. a *szentesi* járásba : Zombory Gedő tanácsbíró, Czike Ferencz t.-ladányi lelkész.

22. Az egyetemes konventhez a közalaphól nyerendő se-

gélyért a következő egyházak és lelkészek adták be kérvényeiket s azok következőleg bíraltattak el:

1. *Ágcsernő* templomépitésre kér 3238 koronát.

Mint jóigyekezetű szegény leányegyház 2000 koronára ajánltatik.

2. *Bodrog-Keresztur* adósságtörlesztésre kér 600 koronát.

Ajánltatik 400 koronára.

3. *Bodrog-Olaszi* templom és paplak javításra kér 1334 koronát.

Az egyházmegye, mint igen szegény sorsu egyházat, melegen ajánlja 1200 koronára.

4. *Erdő-Horráti* építkezésből származott adóssága törlesztésére kér 1000 koronát.

Mint áldozatkész szegény egyház ajánltatik 600 koronára.

5. *Golop* adósságtörlesztésre kér 1326 koronát.

Csekély népességű szegény egyházat 400 koronára ajánlja az egyházmegye.

6. *Hernád-Kak* adósságtörlesztésre kér 600 koronát.

Ajánltatik 600 koronára.

7. *Kis-Tárkány* parochia építésre kér 2484 koronát.

Ajánltatik 1200 koronára.

8. *Kenézlő* lelkészlak és tanítói lak építésre kér 4000 koronát.

Ajánltatik 400 koronára.

9. *Mád* adósságtörlesztésre kér 400 koronát.

Az új szőlők építésére tetemes áldozatot hozott egyházat az egyházmegye ajánlja 400 koronára.

10. *Mező-Zombor*. Új iskola építésre kér 250 koronát.

Nagyon szegény, csekély népességű egyház. Ajánltatik 250 koronára.

11. *Monok* adósságtörlesztésre kér 796 koronát.

Ajánltatik 600 koronára.

12. *Nagy-Rozvágy* tanítói lak építésére kér 1000 koronát.

Ajánltatik 600 koronára.

13. *Vajdácska* templomépitésből származott adóssága törlesztésére kér 600 koronát.

Mint buzgó vallásos és áldozatkész egyház 600 koronára ajánltatik.

Lelkészek:

1. *Bartha József* vísi lelkész, miután congrua illetménye háromnegyedrészben leszállított.

Ajánltatik 600 koronára.

2. *Beszterczey Béla* a.-berezskii lelkész szegény helyzetére való tekintetből.

Ajánltatik 200 koronára.

3. *Hazay Béla* perbenyiki lelkész huzamos betegeskedésének gyógykezeltetése végett.

Ajánltatik 600 koronára.

4. *Hubay József* b.-kereszturi lelkész.

Nem ajánltatik.

5. *Sohajda János* király-helmeczi lelkész népes családjára s szegény sorsára való tekintetből.

Ajánltatik 600 koronára.

53. Tanügyi bizottságunk heterjeszti szept. 3-án tartott ülésének jegyzőkönyvét, melynek statistikai része jegyzőkönyvbévétetni határozatott.

Egyházmegyénk népessége 47,902 lélek; 2,715-tel több, mint tíz évvel, 955-tel több, mint egy évvel ezelőtt.

Iskolakötelesek száma 6—12 évig 2894 fi, 2699 nő, összesen 5,593; több 144-gyel, mint egy évvel s 1,115-tel több, mint tíz évvel ezelőtt, Annyi mint a lélekszám 12⁰/. — Iskolát gyakorló 2,569 fi, 2364 nő, összesen 4933. Több 280-nal, mint egy évvel s 1,175-tel, mint tíz évvel ezelőtt. Annyi, mint a tankötelesek 88⁰/>.

Isméllő iskolaköteles 12—15 évig 1,193 fi, 1,160 nő, összesen 2,353. Több 259-czel, mint egy évvel és 671-gyel több, mint tíz évvel ezelőtt. Annyi, mint a lélekszám 4⁹0/0. Iskolát gyakorol 449 fi, 421 nő, összesen 870. Több 152-vel, mint egy évvel s 514-gyel több, mint tíz évvel ezelőtt. Annyi, mint a tankötelesek 37⁰/. Ugy látszik, hogy az isméllő iskoláztatásnál fokozatosan javul az állapot.

Osztályok szerint: 6. osztályu iskola van 24; 5. osztályu 24; 4. osztályu 15; 3. osztályu 2; 2. osztályu 4.

Szellemi állásra nézve: kitünő 33, u. m. Karád mindkettő, Czigánd mindkettő, Semjén, Riese, Karos, Páczin, Nagy-Kövesd, Szomotor, T.-Tokaj, Pthrügy, O.-Liszka, Tolesva, Erdőbénye, Sárospatak két leány-, L.-Pólyán, Lelesz, K.-Tárkány, T.-Lucz

fi. S.-Kesznyéten, H.-Németi, T.-Szada, K.-Dobsza, Megyaszó fi. Ond, Tállya, Mád, N.-Rozvány, Örös, Kis-Géres, Véke. Egygyel több, mint egy évtizeddel ezelőtt.

Dicséretes 23, u. m. Luka, Karesa, Tarczal mindkettő. T.-Ladány, Csobaj, Báj, Erdőbénye nagy iskola. Sárospatak fi. Baeska, Viss, T.-Lucz leány. S.-Hidvég, Gesztely, T.-Harkány mindkettő, Csanálos, Megyaszó leány, Golop, Monok, Szerenes, N.-Géres, Hogyka.

Kielégítő 12, u. m. Lácza, K.-Kövesd, T.-Keréz, Sima, B.-Halász, Olaszi, Ágesernő, Berzék, H.-Kak, Sóstófalva, Legyes-Bénye, M.-Zombor.

Gyenge 3, u. m. Vajdácska, Erdőhorváti, Agárd.

Haladás jelezhető a semjéni, tárkányi, szadai iskolákban, a melyek dicséretesből lettek kitünökké s különösen a szomotori iskolában, a mely kielégítőből emelkedett kitünővé.

Jelentés nem jött a leányvári iskoláról, a hol jelenleg nincs tanító s továbbá B.-Szentés s K.-Helmeczről. Előbbi helyen nem volt megtartható a vizsga, mert a parochiális építkezés miatt az iskolahelyiséget a lelkész lakja; az utóbbi helyen pedig, mert a tanító nem vette az értesítést, melyben a vizsga ideje jelezve volt s a növendékeket nem hívhatta össze.

Rendes tanító van egyházmegyénkben 59, ideiglenes 3; lelkész és segédlelkész tanító 10 iskolában.

Okleveles tanító van iskoláinkban 61, nem okleveles 3, u. m. Zsolnai Gergely (Karádon), Rozgonyi János (Vajdácskán), Tóth Kálmán (Legyes-Bényén).

Tanítói lak jókarban van 60 egyházban; rossz Lukán, Szomotoron, T.-Luczon mindkettő, Berzéken, Gesztelyen, T.-Harkányon, Sóstófalván.

Tanterem törvényszerű 54 helyen, nem törvényszerű Szomotoron, T.-Ladányban, Csobajon, T.-Luczon mindkettő. Berzéken, H.-Kakkon, Sóstófalván, Megyaszón mindkettő, Legyes-Bényén, Mező-Zomboron, Kis-Géresen.

Felszerelés kellő 26, hiányos 38, semmi 5 iskolában.

Rendezett faiskola 26 és rendezetlen 14 egyházban. Több helyen a faiskola a község gondozása alá került.

Más vallásu iskolások :

Róm. kath. . .	150 fi, 99 nő	= 249.
Görög kath. . .	65 „ 32 „	= 97.
Ág. hitv. . . .	12 „ 13 „	= 25.
Izraelita . . .	61 „ 60 „	= 121.

188 fi, 204 nő = 492.

Más ev. ref. iskolába jár 1 fi.

Idegen iskolába jár :

- a) Állami községi iskolába 131 fi, 110 nő.
- b) Középiszkolába 52 fi.
- c) Más felekezeti iskolába 2 fi, 6 nő.

Egyesekre és egyházakra vonatkozó észrevételek és határozatok.

Tanügyi bizottság a következő tanügyi dolgokat terjeszti egyházmegyei közgyűlésünkhöz :

1. *Szinyey Gerzson* világi elnök hivatalos elfoglaltsága miatt a tanügyi gyűlésen nem jelenhetett meg.

Helyettesítésére *Buza János* tanárt kérte fel.

2. *Zitás Bertalan* tanügyi bizottsági jegyző ezen állásáról elfogadható indokok miatt lemond.

Hosszas időn át teljesített szolgálatait a tanügyi bizottság jegyzőkönyvileg ismerte el. Helyette *Szöllőssy Józsefet* választotta meg az egyházmegyei közgyűlés tanügyi bizottsági jegyzőül.

3. Az egyes iskolákra vonatkozólag a következők vétettek jegyzőkönyvünkbe :

a) *Tisza-Ladány* iskolai előjárósága ismét utasítatik, hogy a gyermekek ne az ablakokkal szembe üljenek, hanem az iskolai székek úgy fordítottassanak meg, hogy a tanulók arczczal az ajtófelé fordulva üljenek.

b) *T.-Lúcz* iskolaépítésre utasított. E tárgyban a lelkész jelenti, hogy már 3000 fjt ajánlat van téve e célra a hívek részéről, mely aratás után beszedetik, hogy az építés azonnal megkezdhető legyen.

c) *Palságh Géza* szomatori tanítóról nagy elismeréssel szól a jelentés. Nevezett tanító azonban panasolja, hogy lakása és az iskola épülete rendkívül rossz állapotban van, elannyira, hogyha ez a baj nem volna orvosolható, kénytelen lenne más állás után nézni.

Miután különösen Szomotoron nagy szükség van arra, hogy egy jó tanító az eddigi rendetlen állapotokat megszüntesse, az egyházlátogatóság bizatik meg, hogy az egyháztanácsesal egyetértőleg az újra építkezés tervezetében megállapodják. Az ideig is utasítatik az egyházi előljáróság, hogy az evégből szükségelt előmunkálatokat tegye meg.

d) Már több izben került szőnyegre, hogy *Karcsán, Bájjon* s más helyéken is, hol urasági birtokok vannak, az iskolás gyermekeket lefoglalják mezei munkára. Karesán újabban is 70 gyermek volt távol ily ok miatt az iskolalátogatás alkalmával.

Miután a népoktatási törvény határozottan tiltja az e nemü visszaéléseket, Zemplén és Szabolcs vármegye tanfelügyelősége megkeresendő, hogy a visszaélések megszüntetésére tegyék meg a szükségelt törvényes intézkedéseket.

e) A *taktakenézi* egyház már több izben utasítva lett a tanítói állás szervezésére, de erre nézve semmi intézkedést nem tett ezideig.

Egyházlátogatás megbizatik, hogy a tanítói állás mielőbbi szervezésére nézve az előleges intézkedéseket tegye meg s eljárása eredményéről tegyen jelentést.

f) A *legyesbényei* tanítónak még nincs oklevele.

E. megyei közgyűlés utasítja, hogy oklevelét egy év alatt szerezzze meg.

g) *Erdő-Horvátiban* az iskola gyenge. A gyermekek nem járnak rendszeren iskolába. A tanító nem teljesíti a köteleességét.

Miután jelen esetben fegyelmi vétség forog fenn, az egyházlátogatóság megbizatik az előleges nyomozat megejtésével s egyuttal az egyház lelkésze utasítatik, hogy a látogatás idejére a fegyelmi vétség esetét igazoló adatokat állítsa össze.

h) Hegedüs János, Kastély Miklós, Bodnár Kálmán, Kovács Ferencz, Konkoly Károly kitünő tanítók.

A segélyosztóbizottság figyelmébe ajánltatnak.

4. Régi fogyatkozás és panasz, hogy az iskolalátogatások

alkalmával feljegyzett statisztikai adatok nem felelnek meg sok tekintetben a valóságnak.

Ugy a körlátogatók, mint az adatokat beszorgáltató tanítók és lelkészek isnételten felhivatnak, hogy e tekintetben lelkiismeretességgel s nagyobb körültekintéssel járjanak el.

5. Tanügyi bizottság jelenti, hogy a tanítói körök gyűléseiket megtartották s jegyzőkönyveiket beküldték.

Tudomásul vétetik.

6. A szerencsi tanítói kör indítványozza, hogy vagy csak egyetemes értekezletek tartassanak, vagy ha megmaradnak is a mai tanítói körök, akkor is tartassék egyetemes gyűlés, melyre a tanítóknak fuvardij adassék.

E. m. közgyűlés a jelenlegi állapotok fentartását a tanügyi dolgok előbbi vitelére nézve célra vezetőbbnek tartja; mert kisebb körökben több alkalom van a mintatanítások s eszmecserekre s ezáltal a tanítási módszertanban való előhaladásra; mert ugyanis vannak a felekezeten kívüli egyetemes tanítói gyűlések, melyekben elég alkalom nyílik az általános természetű kérdések megvitatására; mert a mostani beosztásnak megfelelő alapszabályok a tavaszi gyűlésből lettek felküldve megerősítés végett a cultus miniszterhez, s ily hirtelen megváltoztatni a körök beosztását, nem volna indokolt.

7. A szerencsi és sárospataki kör kéri az értekezletről elmaradó tanítókon a 2 korona birság szigorú behajtását.

E. m. közgyűlés felhívja a tanügyi bizottság elnökét, hogy az értekezleti jegyzőkönyvek alapján, amennyiben abba az értekezletről elmaradt tanítók névjegyzéke befoglaltatik, értesitse az egyházlátogató küldöttségeket, hogy kik maradtak el az értekezletekről s úgy ezeket, mint a tanügyi bizottsági gyűlésekről elmaradt tagokra kirótt pénzbirsaót az egyházlátogatók hajtsák be az illetőkön.

2. Nemes Lajos kir. tanácsos ur Zemplénnvármegye kir. tanfelügyelője köztudomásulag nyugalomba vonult. Indítványba létesett, hogy ez alkalomból a tanügy lelkes férfiától ki egyházi ügyeink iránt mindig a legőszintébb jóindulatot tanusította,

tanügyi dolgaink előbb vitelében nagy befolyásával s tekintélyével mindig javunkra munkálkodott, jegyzőkönyvileg vegyünk bucsut a hivatalos téren is, az ő kiváló érdemeit jegyzőkönyvünkben megörökítvén, fejezzük ki iránta őszinte elismerésünket és hálás köszönetünket.

E. m. közgyűlés az indítványt a legnagyobb készséggel és örömmel magáévá teszi s Nemes Lajos kir. tanácsos s tanfelügyelő ur érdemét jegyzőkönyvünkben iktatván, azon óhajtás mellett vesz tőle bucsut, hogy az isteni gondviselés kegyelméből állandó egészségben sokáig élvezhesse a jól megérdemelt nyugalmat s munkálhassa protestáns egyházunk javát s felvirágozását.

9. Az 1899. évi őszi egyházkerületi közgyűlés 43. sz. határozatával utasítva lettek az egyházmegyék tanügyi bizottságai, hogy adjanak véleményes jelentést arra nézve, hogy a népiskolában a magyar nyelv olvasókönyvből, vagy kézi könyvből; továbbá, hogy a számtan is kézi könyvből, vagy számtani vezérkönyvből, vagy példatár alapján taníttassék-e?

E. m. közgyűlésünk a tanügyi bizottság beterjesztett véleményes jelentése alapján úgy a paedagógiai szempontokat, mint a gyakorlati tanmódszer által feltüntetett eredményeket mérlegelve, a magyar nyelv tanításánál csakis olvasó könyveket, a számtan tanításánál a kézi-könyv mellőzésével számtani példatárat vagy vezérkönyvet óhajtana alkalmaztatni.

10. *Dezső Lajos* tanítóképezdei igazgató urat ki legközelebb töltötte be 25 éves tanári működését:

Egyházmegyei közgyűlés tiszta szívből üdvözli ezen alkalomból s kéri Istent, hogy köszhasznu és nagyfontosságú munkakörében az igazgató urat még hosszú időn át tartsa meg a tanügy terén, ez ideig tanusított munka erejében, lelkes tevékenységében.

11. *Sőregi Márton* körlátogató ez állásáról lemondván.

Kántor Ferencz ricsői tanító választatott meg helyette körlátogatóvá.

12. *Botka István* ugyanez állásáról lemondván.

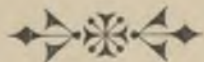
Helyére *Tóth Karoly* pthrüggyi tanító küldetik ki.

13. A szerencsi körbe *Fülep Endre* ondi tanító küldetik ki körlátogatóul.

14. ifj. Keresztury József, Miskolczi Endre, Szabó Pál körlátogatók a tanügyi bizottság gyűlésén nem jelenvén meg.

E. m. közgyűlés 4—4 korona hirságban marasztalja el őket, melyeknek behajtásával az egyházlátogatóság bizatik meg.

51. Mindezen jegyzőkönyvi pontok felololvasás után hitelesítették.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett az alsózempléni ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának Sárospatakon, 1900. szept. 4-én tartott ülésében.

Tárgy : A karcasai zsellérek egyházi adózási ügye.

Jelen voltak : Keresztury József esperes és Meczner András tanácsbíró elnöklete alatt. Zombory Gedő, Debreczenyi Bertalan, Tóth Lajos, Kónya András, Bálint Dezső tanácsbírák. *Előadó* : Páricsy József. *Jegyző* : Hézszer Emil, egyházmegyei főjegyző.

Egyházi elnök az ülést az ügy megnevezésével megnyitja s felkéri előadó tanácsbíró a tárgyalás alatt lévő ügy ismertetésére.

Előadó a karcasai zsellérek panaszát részletesen ismerteti s felolvassa egész terjedelmében a kiküldött vizsgálati biztosok által felvett vizsgálati jegyzőkönyvet.

Ennek megtörténtével a bíróság beható tanácskozás után egyhangulag a következő

végzést

hozta :

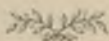
A karcasai egyház építkezési költségeinek fedezésére szolgáló rendkívüli egyházi adókimutatást megváltoztatja oly módon, hogy a pusztán csak házzal bíró zsellérek három éven át évenként nem 6 frt. 50 kr. hanem 4—4 forintot fizessenek. míg azon zsellérek kik földbirtokkal rendelkeznek, — bármily csekély terjedelmű legyen is az — három éven keresztül évi 6 frt. 50 kr. megfizetésre köteleztetnek.

Kelt Sárospatakon, 1900. évi szeptember hó 4-én,

Meczner András,
világi elnök.

Keresztury József,
esperes, egyházi elnök.

Hézszer Emil,
a bíróság jegyzője.

Jegyzették:

Hézsér Emil, egyházmegyei papi főjegyző: 1—12. 22—26, 37—54 pontokat és a bírósági jegyzőkönyvet.

Dr. Finkey Ferencz, egyházmegyei világi aljegyző: 27—36. pontokat.

Zitús Bertalan, egyházmegyei papi aljegyző a 13—21 pontokat.

Tárgymutató.

1. A gyűlés meguyitása.
2. Kun Bertalan püspök üdvözlése 60 éves papsága alkalmából.
3. Képviselek igazolása
4. Egyházkerületi képviselek választása.
5. Gyűlésről elmaradt tag igazolása.
6. Három segédlelkész bekebeleztek.
7. Szücs Ferencz, monoki tanító becrössitetik.
8. Meczner Béla gondnok helyetteséül báró Vay S. küldetik a kerületi gyűlésre.
9. Segélyosztó bizottság tagjai megválasztatnak.
10. Számvevő szék tagjai megválasztatnak.
11. Időszaki bizottság megalakulása.
12. Vámos-Ujfalu papi díjlevelét 3 példányban beterjeszti.
13. Lukai egyház utasítatik papi díjlevelnek beküldésére.
14. Jelentés a zombori iskola építéséről.
15. Kajdy M. tartozási ügyének rendezése egyházlátogatásra bizatik.
16. Leleszi templomhely telekkönyvi átíratása folyamatban van.
17. A meggyasszói egyház a kevés életet szemes életté változtatja át
18. Szekeres István és a gondnak ellen a per megindítatik.
19. Jelentés a gesztelyi új templom építéséről.
20. A lukai lelkész 50 koronát fizet a szükösi tárba.
21. Kis-Türkányról két rendbeli kérvény elutasítatik,
22. Esperes bejelenti az időközileg meghalt lelkészeket.
23. B.-Olaszi templom javítási tervezete megerősítést nyer.
24. Boresik József b.-olaszi tanító kérvénye elntasítatik.
25. Baeszkai missiói jelentés a kerülethez folterjesztendő.
26. Székely Imre állami segélyének újból való megállapítását tárgyzató kérvénye a kerülethez terjesztetik.
27. Pirigyi I. láczai lakos bepereltetett.
28. A vámosujfalusi egyház takarékbetéti könyve záradékal látandó el.
29. A tolesvai egyház ügyeinek rendezése végett kiküldött bizottság jelentése.
30. A visi egyház befizette kamattartozását a kerületi pénztárba.
31. Jelentés a tállyai egyház adóhátraléka ügyének állásáról.
32. Jelentés a szerenesi egyházi adóhátrálékokról.
33. A mádi szegényház ügyéről Dr. Kovács Gábor tavaszi gyűlésünkre tesz jelentést.
34. Takta-Kenéz tanítói nyugdíj illeték ügyébe Zitás Bertalan küldetik ki.
35. Vámos-Ujfalu káplán-tanító berendelést tárgyzató kérelme elutasítatik.

36. Hánzéli Jánosné kérvénye a kerülethez terjesztetik fel.
37. Pataki Istvánt illető bizottsági jelentés határozati erőre emeltetik.
38. Jelentés a király-helmeczi vagyon-leltár megkésztetéséről.
39. K.-Helmeczi gondnok 1898. évi szünadás terhe alól felmentetik.
40. Karosi egyház adás-vételi szerződése jóváhagyva a kerülethez terjesztetik fel.
41. A miskolczi főleány-növeldét tanítónő képző intézetté óhajtanák emelni.
42. A közalapi ajánlatok fokozására a gyülekezetek felhivatnak.
43. A gyámügyi hátrálék az államsegélyből vonandó be.
44. Bartha József segélyt kér.
45. Orás Károly panasza a mádi egyháztanácsához utasíttatik.
46. Sarkady Antal lelkészi állását elfoglalta.
47. Bartha József kérvénye a kongrua tárgyában nem teljesíthető.
48. Szomotori volt gondnok tartozási ügye rendezve van.
49. Egyházlátogatók eljárását szabályozó tervezet jóváhagyása segélyosztó bizottságra ruháztatott.
50. Leleszi faiskola birtoklásának ügye e. m. ügyészre bízott.
51. Egyházlátogatók névjegyzéke.
52. Konventhez intézett segély kérvények.
53. Tanügyi jelentés és határozatok.
54. Jegyzőkönyv hitelesítése.

Betűrendes mutató.

- B**álint Dezső 4, 9, 10, 11, 49, 53.
Bartha Gyula 6.
Bodrogolaszii egyház 23, 24.
Borcsik József 24.
Bottka István 53.
Bacsikai missió 25.
Bartha József 44, 47.
Danyi József 6.
Dezső Lajos 53.
Debreczeni Bertalan 9, 11, 16,
18, 49, 50.
Egyházkerület 41, 53.
Egyházlátogatók 53.
Erdőhorvátii egyház 53.
Finkegy Ferencz 9, 10, 49.
Farkas Lajos 10.
Gecsey Péter 9, 11, 49.
Hézszer Emil 9, 10, 49.
Hanzéli Józsefné 36.
Keresztury József 1. 35, 42, 43.
Kóczán Miklós 4, 19.
Kónya András 4, 9, 10, 49.
Kistárkányi egyház 21.
Kovács Gábor dr. 33.
Királyhelmeczi egyház 37, 38, 39.
Karcsi egyház 40.
Kántor Ferencz 53.
Lukai egyház 13, 20.
Leleszi egyház 16.
Lelkészeket, egyházakat érdeklő
52, 53.
Meczner Béla 2, 8.
Meczner András 4, 9, 11.
Miklós Béla 4, 9, 49.
Melko István 6.
Megyaszói egyház 17.
Mádi egyház 33, 45.
Nadasdy Ferencz gróf 40.
Nemes Lajos 53.
Öbey János 10.
Órás Károly 45.
Palsógh Géza 53.
Páricsy József 11.
Pataki István 37.
Sarkady Antal 46.
Sennyey Miklós báró 40.
Sőregi Márton 53.
Szinyey Gerzson 32, 53.
Szücs Ferencz 7.
Székely Imre 26.
Szekeres István 18.
Szerenesi egyház 32.
Szöllősi József 53.
Szomotori egyház 53.
T-Ladány 53.
T.-Lucz 53.
Tóth Károly 53.
Tóth Lajos 4, 9, 19, 32, 49.
Tátyai egyház 31.
Tolcsvai egyház 29.
Taktakenézi egyház 34, 43.
Vay Sándor báró 5, 8.
Vámosujfalusi egyház 12, 28, 35, 36.
Visi egyház 15, 30.
Zitás Bertalan 34, 53.
Zombori egyház 14.

